

บทที่ ๕

บทสรุป

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงการวิจัยที่ผ่านมาโดยย่อ สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล พร้อมทั้งขอเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน สมรรถภาพครูในเขตการศึกษา ๓ หาดเขต ปกติ เปรียบเทียบสมรรถภาพครูของแต่ละจังหวัดและประเภทโรงเรียนกับเขตปกติ ตลอดจน เปรียบเทียบสมรรถภาพครูจำแนกตามประเภทโรงเรียน ๓ ประเภท คือ โรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียน มัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ กำหนดคุณลักษณะของครูที่จะถูกประเมินโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทาง การศึกษาในเขตการศึกษา ๓ จำนวน ๑๘ ท่าน เขียนคุณลักษณะของครูที่เหมาะสมกับเขต การศึกษา ๓ แล้วผู้วิจัยรวบรวมความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยความคิดของนักการศึกษา อื่น ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร มากำหนดเป็นคุณลักษณะของครูที่จะถูกประเมิน ๒ ประการ คือ คุณลักษณะทางวิชาการและการสอน คุณลักษณะทางสังคม มีสัมพันธภาพ กับนักเรียน คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป คุณลักษณะส่วนตัว และคุณลักษณะพิเศษ หาก ความตรงความเนื้อหาของแบบสำรวจโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน ๒ ท่าน พิจารณาตัดสินว่าข้อกระทงแต่ละข้อวัดเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ถัดเลือกข้อ กระทงที่ผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ ๔ ท่านขึ้นไปเห็นว่าเป็นข้อกระทงที่วัดเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นข้อกระทง ในแบบสำรวจ หากความตรงความสภาพโดยนำไปทดสอบกับครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียน

รัฐบาล ๑ โรงเรียน จำนวน ๒๕ คน และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัด ๑ โรงเรียน จำนวน ๒๕ คน โดยให้อาจารย์ใหญ่ของแต่ละโรงเรียนจัด
 อันคัมสมรรถ ภาพครูที่ตอบแบบสำรวจ นำอันคัมที่ครูใหญ่จัดกับอันคัมของคะแนนที่ได้ในแบบสำรวจ
 มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีสูตรการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์จากตำแหน่งของ
 สเปียร์แมน (Spearman's rank - difference correlation) หาค่าความเที่ยงของ
 แบบสำรวจโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance)
 และหาอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ของความแตกต่างของคะแนนระหว่าง
 กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของแต่ละข้อ คัดเลือกเฉพาะข้อกระทงที่คะแนนกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .05$ ไว้เป็นข้อกระทงในแบบสำรวจ และใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้น
 นี้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในโรงเรียนรัฐบาล ครูมัธยมศึกษา
 สายสามัญในโรงเรียนราษฎร์ และครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขต
 การศึกษา ๓ จำนวน ๕๐๗ คน ที่ได้รับการสุ่มแบบง่ายจากโรงเรียนจำนวน ๕๒ โรงเรียน
 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อน
 มาตรฐานของมัธยเลขคณิต เกณฑ์ปกติ และเปรียบเทียบสมรรถภาพครูจำแนกตามประเภท
 โรงเรียนด้วยการทดสอบค่าซี (z - test)

ผลการสร้างแบบสำรวจ

แบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งได้หาความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามสภาพ
 ความเที่ยงและอำนาจจำแนกแล้ว ปรากฏว่า ได้แบบสำรวจซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงที่ใช้ได้
 จำนวน ๑๐๐ ข้อ ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง ๖ ประการที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน คือ

คุณลักษณะทางวิชาการและการสอน ๒๐ ข้อ คุณลักษณะทางสังคม ๒๐ ข้อ
 มีสัมพันธภาพกับนักเรียน ๒๐ ข้อ คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ๑๕ ข้อ
 คุณลักษณะส่วนตัว ๑๐ ข้อ และคุณลักษณะพิเศษ ๑๕ ข้อ ความตรงตามสภาพของ
 แบบสำรวจเมื่อใช้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน ๒๔ คน ค่าสหสัมพันธ์ของตำแหน่ง
 เท่ากับ ๐.๕๔๘ เมื่อใช้กับครูโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน ๒๒ คน ค่าสหสัมพันธ์ของ
 ตำแหน่งเท่ากับ ๐.๖๕๕ ความเที่ยงคำนวณด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนของสอยท์
 เท่ากับ ๐.๙๖

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เกณฑ์ปกติของสมรรถภาพครูในเขตการศึกษา ๓ มีค่าระหว่าง ๒๑๕.๒๗ ถึง ๒๑๘.๘๗ ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ %
๒. ครูในจังหวัดสงขลา พัทลุง และชุมพร มีระดับสมรรถภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีระดับสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ และครูในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ
๓. ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับสมรรถภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์มีระดับสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ
๔. ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับสมรรถภาพสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีระดับสมรรถภาพไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

อภิปรายผลการวิจัย

สมรรถภาพครูในจังหวัดสงขลา พัทลุง และชุมพร มีระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีระดับสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ และครูในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ แสดงว่า ระดับสมรรถภาพของครูในเขตการศึกษา ๓ อยู่ในเกณฑ์ดี มีอยู่เพียงจังหวัดเดียวมีระดับสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ เป็นที่น่าสังเกตว่าจังหวัดที่มีระดับสมรรถภาพของครูสูงกว่าเกณฑ์ปกติส่วนมากเป็นจังหวัดเล็ก ๆ มีอาณาเขตพื้นที่ไม่กว้างนัก มีจำนวนครู และจำนวนโรงเรียนไม่มากนัก เช่น จังหวัดชุมพร พัทลุง เป็นต้น ส่วนจังหวัดที่มีระดับสมรรถภาพของครูต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างที่สุดในเขตการศึกษา ๓ มีจำนวนครูและจำนวนโรงเรียนมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา ๓ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เหตุที่ครูในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับสมรรถภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ อาจจะเป็นเพราะว่าเป็นจังหวัดที่กว้าง มีจำนวนครูและจำนวนโรงเรียนมาก การบริหารงาน การประสานงาน การควบคุมดูแล การให้การอบรม ตลอดจนการให้สวัสดิการแก่ครู อาจจะทำไม่ได้ไม่ทั่วถึง อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูมีสมรรถภาพไม่ถึงเกณฑ์ปกติก็ได้ น่าจะได้มีการศึกษาต่อไปว่าสาเหตุอะไรที่ทำให้ครูมีสมรรถภาพไม่ถึงเกณฑ์ปกติ และหาทางเพิ่มสมรรถภาพของครูให้สูงขึ้นต่อไปอันจะเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาของชาติ ส่วนจังหวัดที่มีระดับสมรรถภาพสูงอยู่แล้วควรที่จะรักษาและเพิ่มพูนให้มีความมาตรฐานสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับสมรรถภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และมีระดับสมรรถภาพสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ชัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลมีสมรรถภาพสูงกว่าครูประถมศึกษา

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากตั้งอยู่ในตัวเมือง หรือตัวอำเภอ ซึ่งเป็นท้องถิ่นที่เจริญ ครูไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นมากนัก นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากเป็นนักเรียนที่โตแล้วสามารถรับผิดชอบตัวเอง ได้ครูไม่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือมากนัก ต่างกับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งส่วนมากตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลจากตัวเมืองหรือตัวอำเภอ เป็นท้องถิ่นที่ยังไม่เจริญ ครูที่ไปสอนในโรงเรียนเหล่านั้นมักจะได้เป็นผู้นำของท้องถิ่น ครูจะต้องเข้าร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นมากขึ้น นักเรียนที่เป็นเด็กเล็ก ๆ ที่ครูจะต้อง ให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวอาจทำให้คะแนนทางด้าน คุณลักษณะทางสังคม และมีสัมพันธภาพกับนักเรียนของครูมัธยมศึกษาต่ำกว่า ครู ประถมศึกษาก็เป็นได้ ซึ่งควรจะได้มีการศึกษาต่อไปโดยเปรียบเทียบสมรรถภาพครู จำแนกตามคุณลักษณะแต่ละด้าน และเปรียบเทียบสมรรถภาพครูที่ทำงานในสภาพ แวดล้อมที่ต่างกันว่าต่างกันหรือไม่ และต่างกันของคุณลักษณะใดบ้าง

ผลของการวิจัยที่ยอมรับสมมติฐาน คือ ครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับสมรรถภาพสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ ผล การวิจัยที่ปฏิเสธสมมติฐาน คือ ครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและครูมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์มีระดับสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา เกษรศิริเจริญ ที่พบว่า ครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และครูมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่า

วิภา เกษรศิริเจริญ, "ประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ มหานคร." หน้า ๒๕.

ที่เป็นเช่นนี้เพราะ สภาพแวดล้อม ตลอดจนขนาดของโรงเรียน และวัยของนักเรียน
 ในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลและโรงเรียนมัธยมโรงเรียนราษฎร์ไม่แตกต่างกัน ลักษณะ
 งานของครูก็ไม่แตกต่างกัน และอีกประการหนึ่งโรงเรียนราษฎร์จะพยายามรักษา
 มาตรฐานไม่ให้ต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาลเพื่อผลในการดึงดูดนักเรียนให้มาเรียนใน
 โรงเรียนของตน ด้วยเหตุดังกล่าว อาจทำให้ครูโรงเรียนราษฎร์ และครูโรงเรียน
 รัฐบาลมีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรนำแบบสำรวจสมรรถภาพครูที่สร้างขึ้นนี้ไปใช้สำหรับให้ครูประเมิน
 ตนเอง เพื่อครูแต่ละคนจะได้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงของตนเองในปัจจุบันโดย
 เปรียบกับเกณฑ์ปกติ และหาหนทางแก้ไขในส่วนที่ตนยังบกพร่องอยู่
๒. ควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินสมรรถภาพของครูในเขตการศึกษา
 อื่น ๆ หรือทั้งประเทศ เพื่อหาเกณฑ์ปกติและสำรวจส่วนที่ยังบกพร่องและหาทาง
 ปรับปรุงแก้ไข
๓. ควรที่จะทำการวิจัยเพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้ครูมีสมรรถภาพต่ำ
 เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ครูมีสมรรถภาพสูงขึ้น
๔. ควรที่จะได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ลักษณะงาน
 และระบบบริหารงานของครู ว่าทำให้ครูมีสมรรถภาพต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้
 จัดระบบบริหาร ลักษณะงานให้เหมาะสม เพื่อให้ครูมีสมรรถภาพสูงขึ้น

๕. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อประเมินสมรรถภาพของครูเป็นส่วนรวม
ทั่ว ๆ ไป ไม่จำเพาะเจาะจงคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ครั้งต่อไปควรจะได้มีการ
ศึกษาสมรรถภาพของครูเป็นด้าน ๆ ไป เช่น ด้านการสอน เป็นต้น

๖. ในการวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะนำค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถภาพครูใน
แต่ละจังหวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของสมรรถภาพของครูในเขตการศึกษา ๓
ครั้งต่อไปควรจะได้มีการหาเกณฑ์ปกติ(Normal Expectancy)ของสมรรถภาพครู
ในแต่ละจังหวัด และในแต่ละประเภทโรงเรียนด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย